

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Inwestowanie na giełdzie papierów wartościowych

dr Grażyna Musiatowicz-Podbiat

Politechnika Gdańska
Data: 7.11.2024r

W czym inwestowanie różni się od oszczędzania?

OSZCZĘDZANIE

a

INWESTOWANIE

- Umiejętność zatrzymania całości lub części zarobionych pieniędzy, żeby je wykorzystać w przyszłości (GUS)
 - Zazwyczaj skutkuje niższym zwrotem, ale praktycznie bez ryzyka utraty kapitału.
 - Przykładowe instrumenty: lokaty, rachunki oszczędnościowe. plany oszczędzania na emeryturę typu IKE, IKZE.
- Nabywanie aktywów, które mają przynieść większe zyski w przyszłości, ale co wiąże się z ryzykiem, utraty części a nawet całości środków,
 - Przykładowe instrumenty: akcje, obligacje skarbowe i komunalne, obligacje etc.

Jak można inwestować?

Inwestować można w różny sposób np. poprzez:

- Bezpośrednie nabywanie: nieruchomości, metali i kamieni szlachetnych, w start-upy i nowe technologie, nabywanie udziałów lub obligacji składników majątkowych lub finansowych itp.
albo poprzez:
- Nabywanie instrumentów finansowych.

Rodzaje instrumentów finansowych

Zgodnie z polskim prawem oraz unijną Dyrektywą MiFID, za instrumenty finansowe uznajemy:

- **papiery wartościowe** (akcje, obligacje czy kwity depozytowe) oraz:
- **inne aktywa** (kontrakty terminowe, certyfikaty strukturyzowane (ETP), kontrakty na różnice kursowe (CFD) oraz tytuły uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania).

Kryteria podziałów papierów wartościowych

Papiery wartościowe są instrumentami finansowymi, które potwierdzają istnienie prawa własności lub zobowiązania (długu) wobec emitenta.

Można je zatem podzielić wg rodzaju inkorporowanego prawa na:

- **udziałowe** (korporacyjne) - akcja, certyfikat inwestycyjny,
- **towarowe** (prawo do zarządzania rzeczami) - konosament, dowód składowy.
- **wierzycielskie** (dłużne) - weksel, czek, obligacja, list zastawny, świadectwo udziałowe NFI, publiczny papier wartościowy emitowany na podstawie przepisów o finansach publicznych i o banku centralnym (bon skarbowy, obligacja skarbowy, komunalny papier wartościowy, papier wartościowy NBP), bankowy papier wartościowy, warrant subskrypcyjny,

Kryteria podziałów papierów wartościowych

Papiery wartościowe różnią się między sobą również sposobem wskazania osoby uprawnionej oraz trybu ich zbywania, na:

- **imienne** - zbywalne przez przelew,
- **na okaziciela** - zbywalne przez przeniesienie posiadania dokumentu,
- **na zlecenie** - zbywalne przez indos.

...a także wg posiadanego uprzywilejowania:

- **uprzywilejowane** - w przypadku akcji np. co do dywidendy, liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy czy też w przypadku likwidacji spółki,
- **nieuprzywilejowane**.

Podmioty uczestniczące w publicznym obrocie papierami wartościowymi

Podstawowym miejscem publicznego obrotu instrumentami finansowymi jest **giełda**.

Giełda pozwala na spotkanie posiadaczy nadwyżek kapitałowych chętnych zainwestować z właścicielami spółek, towarów, którzy potrzebują dopływu środków pieniężnych.

W przypadku obrotu instrumentami finansowymi na giełdzie, nie są oni jednak obecni tam fizycznie, a składają swoje oferty za pośrednictwem **domów maklerskich**.

Na giełdzie, w zależności od podaży (zainteresowania sprzedażą) oraz popytu (zainteresowania kupnem) następuje **ustalenie cen** oferowanych instrumentów, które są publicznie dostępne (transparentność obrotu, bieżąca wycena).

Skąd się wzięły giełdy..? Czyli od jarmarków do parkietów...

- Początki giełd - Cesarstwo Rzymskie oraz późniejsze jarmarki, na których zawierano zarówno transakcje bieżące, jak i przyjmowano zapotrzebowania na przyszłe zakupy.
- Pierwsza współcześnie znana giełda (zbożowa) powstała w 1531r w Antwerpii („*Dla ludzi handlu wszystkich narodów i języków*”).
- 23 stycznia 1571r. giełda królewska (Royal Exchange) w Londynie (sir Thomas Gresham).
- 9 września 1606r. - pierwsza emisja akcji (Holenderska Kompania Wschodnioindyjska) na giełdzie w Amsterdamie.
- W 1688r. powstaje London Stock Exchange, oferująca akcje i obligacje.
- W XVIII w. powstają też kolejne giełdy, których parkiet (miejsce obrotu) zapewnia transparentność i odbywa się w sformalizowany sposób.

Skąd się wzięły giełdy..cd.? czyli od parkietu do zapisu elektronicznego...

- Największa obecnie giełda na świecie, czyli giełda na Wall Street powstała w 1725r. jako giełda towarowa (niewolnicy i tytoń), a w 1792r. rozpoczyna obrót papierami wartościowymi jako NYSE.
- XIX w. to rozkwit giełd (1817r. warszawska Giełda Kupiecka, 1878r. Giełda w Tokyo i 1891r. Szanghaj)
- 1851 r., dokonano pierwszej transakcji terminowej - zakupu dokonano w marcu, a dostawa nastąpiła w czerwcu.
- W 1971r. Powstaje pierwsza elektroniczna giełda (NASDAQ) i w związku z rozwojem technologii informatycznej, rozpoczęła się era dematerializacji papierów wartościowych i stają się one elektronicznymi zapisami w systemach giełdowych.

NASDAQ jest rynkiem elektronicznym więc nie ma już (fizycznego) parkietu.

Rola giełd papierów wartościowych

Rola giełd papierów wartościowych

- ważny element systemów finansowych, dostarczający informacji o podmiotach notowanych,
- miejsce pozyskiwania kapitału (dla firm obecnych) oraz inwestowania (dla inwestorów)
- źródło informacji o wartości spółek.

Na giełdach handluje się instrumentami tysięcy firm, a wielkość obrotów instrumentami finansowymi jest znacznie większa od wolumenu handlu wszystkimi produktami fizycznymi i usługami.

Hossa, bessa i giełdowa menażeria...

- Giełda jest odzwierciedleniem całej gospodarki. Inwestorzy podejmując decyzje o zakupie bądź sprzedaży, wpływają na ceny notowanych instrumentów.
- Gdy panuje optymizm wśród inwestorów, chętnie kupują oni akcje spółek, oczekując dalszych wzrostów zysków, mówimy że mamy do czynienia z rynkiem byka. Ceny większości instrumentów zwyżkują, a na giełdzie panuje hossa.
- Gdy panuje raczej pesymizm co do przyszłości, inwestorzy raczej wyprzedają swoje udziały, nie wierząc w zyski z ich posiadania, spadają ceny większości akcji, mamy do czynienia z rynkiem niedźwiedzia, a na giełdzie panuje bessa i grozi zapaść gospodarki.

Rzeźba „byka i niedźwiedzia” we Frankfurcie nad Menem.,
Wikimedia Commons

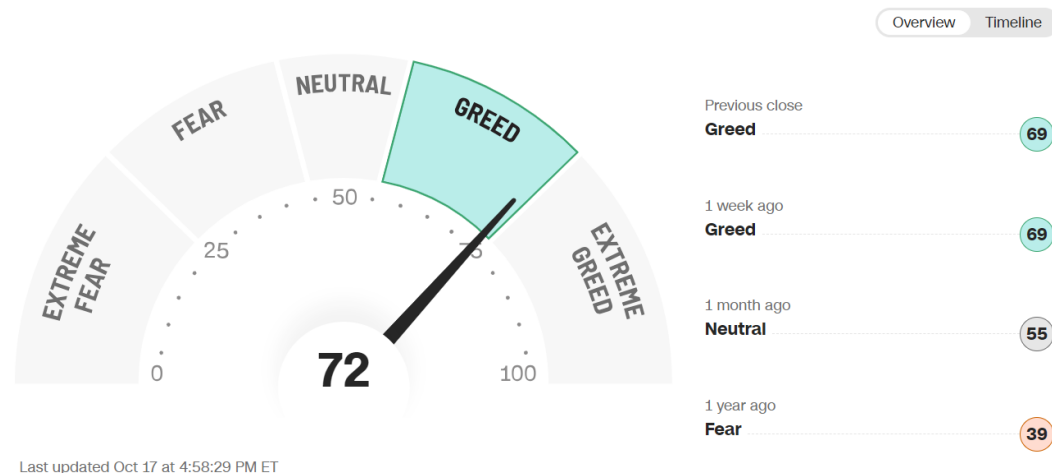
Ryzyko inwestowania

Giełdą rządzi strach i chciwość

Giełdą rządzi strach (przed zmaterializowaniem się ryzyka) i chciwość (na jak największe zyski z inwestycji).

Na NYSE indeks **Strachu i Chciwości** ocenia ilość lub wolumen akcji, których wartość rośnie w porównaniu do liczby akcji, których wartość spada.

Stadne zachowania inwestorów

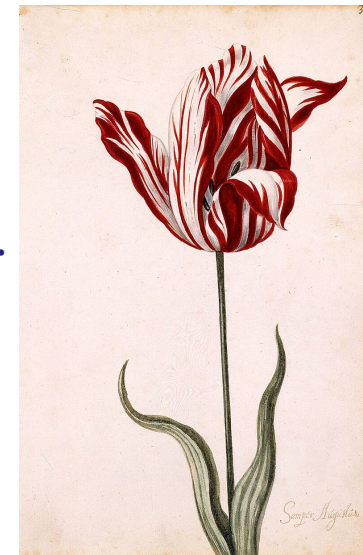
Na giełdzie występują zbiorowe, „stadne” zachowania inwestorów („owczy pęd”), zwłaszcza dotyczące „nowicjuszy”, którzy powielają zachowania innych, często większych lub bardziej doświadczonych uczestników albo uznanych za mentorów.

Bańka spekulacyjna

Nadmierna euforia panuje, gdy obserwuje się „masowe kupowanie” akcji większości spółek, często niezależnie od ich realnej wartości, co, może prowadzić do powstania tzw. „bańki spekulacyjnej”, np.:

- „tulipanomania” - istotny wzrost cen cebul tulipanowych na giełdzie w Amsterdamie (1636-37)” albo:
- Bańka internetowa „dot.com’owa”, czyli silne zainteresowanie spółkami technologicznymi (2000r.) .

Tulipan Semper Augustus który osiągnął maksymalne ceny w XVIIw.

Bańka spekulacyjna..i jej smutne konsekwencje

Efekt „baniek spekulacyjnych” często bywa druga skrajność, czyli strach a następnie panika, wywołana nie spełnieniem (wyolbrzymionych) oczekiwań.

Powoduje to masowe wyprzedawanie udziałów, co w dużej skali, powoduje inne, również masowe zachowanie inwestorów, a w efekcie jeszcze bardziej obniża kursy spółek i doprowadza do krachu.

NASDAQ Composite

Krach giełdowy...

Bessa na całym albo znacznej części rynku prowadzi do krachu giełdowego którego przyczyną może być:

- przeszacowanie oczekiwań co do wzrostu wartości instrumentów (przyczyny spekulacyjne),
- kryzys gospodarczy (przyczyny makroekonomiczne) np. „Wielki Kryzys” (29.10.1929r. „czarny czwartek”),
- strach inwestorów o wartość aktywów (przyczyn psychologiczne),
- globalne epidemie (2019-20 COVID-19), klęski żywiołowe czy wojny.

Rola informacji i dezinformacji

Niekiedy powodem masowych zachowań inwestorów są niepewności co do przyszłości gospodarek ale czasem zwyczajne plotki, pogłoski, dezinformacje wywoływane przez niektóre osoby, że posiadają nowe, „sprawdzone ale jeszcze nie ujawnione” informacje o firmie albo rynku.

Przykładowe kryzysy wywołane pogłoskami to, np.

- Tzw. „błyskawiczny krach” z 6.05.2010r. - w wyniku plotki o bankructwie dużej instytucji,
- Pogłoski o rozpadzie Strefy Euro w latach 2011-2012, w wyniku bankructwa niektórych członków strefy Euro),
- Plotka na Twitterze w 2013r., że doszło do eksplozji w Białym Domu i że prezydent Obama został ranny,
- Głosowanie w sprawie Brexitu w 2016r. spowodowało obawy o upadek gospodarczy UK a nawet całej UE i recesji.

Inwestowanie na Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie

Historia giełdy w Polsce...

- W języku polskim termin „giełda” wywodzi się od staropolskiego słowa *g i l d a*, oznaczającego gospodę, w której spotykali się kupcy albo *g i l d i a*, określającego bractwo kupieckie, konfraternie, a miejsca ich spotkań można uznać za archetypy dzisiejszej giełdy.
- Współcześnie przez giełdę papierów wartościowych rozumie się rynek regulowany, transparentny i sformalizowany, którego uczestnicy mogą dokonywać transakcji kupna i sprzedaży dopuszczonych do obrotu instrumentów finansowych.
- W Polsce obrót ten jest organizowany przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., będącą spółką akcyjną z większościovym udziałem Skarbu Państwa.

Dopuszczenie do obrotu GPW...

Zbycie lub nabycie instrumentów finansowych na GPW możliwe jest wyłącznie w przypadku tych instrumentów, które zostały dopuszczone do obrotu przez Zarząd Giełdy, a więc:

- mają nieograniczoną zbywalność,
- mają pozwolenie na emisję (w Polsce od KNF),
- wyemitowane zostały przez podmiot, wobec którego nie toczy się postępowanie likwidacyjne bądź upadłościowe.

Obrót na GPW jest całkowicie zdematerializowany.

Notowania...

Notowania to ceny poszczególnych instrumentów dopuszczonych do obrotu na giełdzie, ustalane na podstawie ilości i wartości ofert zakupu i sprzedaży.

Giełda Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie stosuje różne systemy notowań, a najważniejsze z nich to:

- system notowań ciągłych (na podstawie bieżących zleceń kupna i sprzedaży w czasie rzeczywistym) oraz:
- system notowań jednolitych (w określonych punktach czasowych).

Cedula giełdowa - publikowany codziennie przez giełdy urzędowy wykaz kursów walut, dewiz i papierów wartościowych lub cen towarów, według których dokonywano transakcji giełdowych.

Stan rynku | ostatnia aktualizacja 04-10-2024 17:04 Status rynku: **OK**, 22:47

Najmocniej rosnące				Najbardziej aktywne			
TRITON		3,6200	9,04% ▲	TAURONPE		3,3380	0,86% ▼
CAPITAL		0,2500	8,70% ▲	ALLEGRO		34,1000	1,03% ▼
JRH		5,9400	7,61% ▲	PGE		6,9120	0,92% ▼
SHOPER		45,5000	5,57% ▲	PKOBP		54,0800	0,30% ▲
XTPL		120,2000	5,44% ▲	PKNORLEN		57,7000	0,44% ▲
WIKANA		8,1500	5,16% ▲	RAFAKO		0,4025	4,55% ▲
IFIRMA		19,8000	5,04% ▲	PZU		41,5300	0,34% ▼

Giełdy i rynki GK GPW...

Głównym Rynek GPW pozwala na obrót na rynku:

- podstawowym albo
- równoległym (o wyborze decyduje Zarząd Giełdy).

Alternatywny rynek **New Connect** pozwala na notowania dla małych i średnich firm o dużej dynamice wzrostu.

- **BondSpot S.A.** (GK GPW) prowadzi elektroniczny rynek skarbowych papierów wartościowych **Treasury BondSpot Poland**, którego uczestnikami są największe banki komercyjne. BondSpot jest organizatorem rynku regulowanego i alternatywnego system obrotu **Catalyst**, gdzie przedmiotem transakcji są instrumenty dłużne.
- **Towarowa Giełda Energii**, prowadzi Rejestru Świadectw Pochodzenia dla energii elektrycznej z OZE, Rynek Terminowy Towarowy energii elektrycznej oraz Rynek Terminowy i Rynek Dnia Następnego, Rynek Dnia Bieżącego gazu ziemnego.

Rodzaje rynków na GPW

Rynek pierwotny

Spółka, która postanawia sprzedać wyemitowane przez siebie akcje i wejść na giełdę, robi na rynku pierwotnym poprzez tzw. IPO (*Initial Public Offering*).

Po finalizacji sprzedaży akcji w ramach IPO, z rynku pierwotnego, akcje trafiają na rynek wtórny, gdzie można już nimi handlować.

Rynek wtórny

Na rynku wtórnym zawiera się transakcje kupna i sprzedaży akcji, które są już w obrocie.

Indeksy na GPW w Warszawie

Miernikiem aktualnej koniunktury są indeksy giedowe.

Najwaniejszych indeksami GPW są:

- **WIG** - obejmuje wszystkie spki notowane na GPW, indeks dochodowy.
- **WIG-PL** - akcje wszystkich krajowych spek giedowych, indeks dochodowy.
- **WIG20** - 20 najwiszych i najbardziej pynnych spek z podstawowego rynku akcji.
- **mWIG40** - 40 średnich spek notowanych na Giedzie. W indeksie mWIG40 nie uczestnic spki z indeksw WIG20 i sWIG80 oraz spki zagraniczne notowane na Giedzie oraz innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyzej 1 mld euro.
- **sWIG80** - 80 maych spek notowanych na Giedzie. W indeksie sWIG80 nie uczestnic spki z indeksw WIG20 i mWIG40 oraz spki zagraniczne notowane na Giedzie oraz innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyzej 100 mln euro.

Indeksy na GPW w Warszawie

Pozostałe indeksy GPW:

- **NCIndex** - akcje wszystkich spółek notowanych na rynku NewConnect.
- **Subindeksy sektorowe** - w skład których wchodzi spółki z WIG reprezentujące największe branże: WIG-banki, WIG-budownictwo, WIG-chemia, WIG-deweloperzy, WIG-informatyka, WIG-media, WIG-paliwa, WIG-spożywczy, WIG-telekomunikacja. Subindeksy sektorowe pozwalają ocenić efektywność inwestycji w spółki z różnych sektorów gospodarki.

Skład spółek, wchodzących w poszczególne indeksy częściowe jest zmienny i zależy głównie od ich płynności i stabilności.

W co można zainwestować na GPW? - Akcje

Akcje są to papiery wartościowe potwierdzające, że ich posiadacz (akcjonariusz) jest właścicielem części majątku spółki akcyjnej. Z faktu tego wynikają dla niego określone prawa - prawo do dywidendy, prawo do udziału w walnym zgromadzeniu i pośrednio - prawo do zarządzania spółką.

Akcje są podstawowymi papierami wartościowymi notowanymi na giełdzie i mogą być notowane albo w systemie notowań ciągłych albo w notowaniach jednolitych.

W co można zainwestować na GPW? - Akcje c.d.

Powiązany z akcjami instrumentami notowanymi na giełdzie są:

- **Prawo poboru** - dające prawo pierwszeństwa nabycia akcji nowej emisji, przysługujące dotychczasowym akcjonariuszom spółki. Prawa poboru są przedmiotem obrotu na giełdzie jako samodzielny papier wartościowy ale obrót prawami poboru trwa stosunkowo krótko (z reguły od kilku do kilkunastu dni).
- **Prawa do akcji (PDA)** umożliwiają nabywcom akcji nowej emisji ich odsprzedanie, zanim akcje te zostaną wprowadzone do obrotu giełdowego. Obrót PDA podlega takim samym regułom jak obrót akcjami i w tym samym systemie notowań, w którym są lub mają być notowane akcje danej spółki.

W co można zainwestować na GPW? - Obligacje

Obligacje to papiery wartościowe za pośrednictwem, których emitent zaciąga pożyczkę. Nabywając obligacje inwestor czerpie korzyści z tytułu odsetek.

Najpopularniejsze obligacje na GPW to obligacje Skarbu Państwa (większość obligacji na giełdzie), korporacyjne (emitowane przez przedsiębiorstwa) oraz gminne (emitowane przez gminy).

Biorąc pod uwagę zasadę ustalania odsetek, papiery te można podzielić na obligacje:

- o stałym oprocentowaniu,
- o zmiennym oprocentowaniu,
- zerokuponowe - z dyskontem.

Wszystkie obligacje notowane są w systemie notowań ciągłych.

W co można zainwestować na GPW? - Obligacje c.d.

Prawa pierwszeństwa z obligacji, to papiery wartościowe dające priorytet w nabyciu akcji spółki, która wyemituje obligacje, po określonej z góry cenie i we wskazanym terminie realizacji tych praw.

Notowanie praw pierwszeństwa odbywa się w tym samym systemie notowań, w którym notowane są akcje, do objęcia których uprawniają prawa pierwszeństwa.

W co można zainwestować na GPW? - Certyfikaty inwestycyjne

Certyfikaty inwestycyjne to papiery wartościowe emitowane przez zamknięte lub mieszane fundusze inwestycyjne.

Certyfikaty inwestycyjne są potwierdzeniem uczestnictwa w funduszu i pozwalają na ustalenie wielkości należności, jaka z tytułu uczestnictwa w funduszu przysługuje danemu uczestnikowi w danym momencie.

Certyfikaty notowane są na giełdzie na takich samych zasadach jak akcje.

W co można zainwestować na GPW? - Produkty strukturyzowane - ETF

ETF (ang. *Exchange Traded Fund*) to fundusz indeksowy, którego jednostki uczestnictwa odzwierciedlają zachowanie indeksów giełd światowych. Charakteryzuje się on możliwością stałej (codziennej) kreacji i umarzania jednostek (certyfikatów).

ETFy notowane są na giełdzie na takich samych zasadach jak akcje, a tytuły uczestnictwa w funduszu lub certyfikaty inwestycyjne ETF są papierami wartościowymi.

Niekiedy fundusze wypłacają dywidendy będące ekwiwalentem dywidend wypłacanych przez spółki wchodzące w skład indeksu (np. S&P500).

Przykładowe notowane na GPW ETFy: BETA ETF na indeks TBSP.Index, AMUNDI ETF na indeks DAX, AMUNDI ETF na indeks S&P500, BETA ETF na indeks WIG20TR.

Może wkrótce na GPW ETF na BitCoina?

<https://www.gpw.pl/etfy>
<https://www.bankier.pl/wiadomosc/ETF-na-bitcoina-na-GPW-Czy-KNF-powie-tak-polskiej-firmie-8814296.html>

W co można zainwestować na GPW? Produkty strukturyzowane - ETC

ETC (ang. *Exchange Traded Commodities*-surowce notowane na giełdzie) - to najczęściej instrumenty pasywne, zabezpieczone w sposób fizyczny.

Najbardziej popularnymi aktywami bazowymi dla instrumentów ETC są fizyczne metale szlachetne, szczególnie złoto. Wydzielone aktywa są przechowywane w bezpieczny sposób i często dodatkowo kontrolowane przez niezależnego audytora.

ETC są notowane na giełdzie na takich samych zasadach, jak akcje i ETF-y. W przypadku niektórych instrumentów możliwa jest ich wymiana na fizyczne aktywa bazowe (np. złoto).

Przykładowy instrument GPW: ETC na złoto fizyczne Royal Mint ETCGLDRMAU.

<https://www.gpw.pl/etfy>

W co można zainwestować na GPW? - instrumenty pochodne

Na GPW notowane są również bardziej zaawansowane instrumenty finansowe będące **instrumentami pochodnymi**, takie jak:

- **Kontrakty terminowe** - umowy zobowiązująca dwie strony (do kupna/sprzedaży), w dniu wygaśnięcia, po ustalonej cenie, określonej ilości instrumentu bazowego (lub rozliczenia pieniężnego).
Na GPW można nabyć kontrakty na indeksy, akcje wybranych spółek oraz na kursy walut: USD, EUR i CHF.
- **Opcje** - instrumenty zapewniające posiadaczowi **prawo** do nabycia lub sprzedaży instrumentu bazowego po z góry ustalonej cenie, zwanej ceną wykonania opcji. Na GPW notowane są opcje na indeks WIG20.
- **Jednostki indeksowe** - instrument finansowy, którego cena odzwierciedla zmiany wartości danego indeksu. Instrument ten umożliwia inwestycję równoważną nabyciu całego portfela danego indeksu bez konieczności zakupu poszczególnych akcji wchodzących w skład tego indeksu. Na GPW notowane są np. MiniWIG20.

Samodzielne inwestowanie na giełdzie

Jak trudne jest inwestowanie na giełdzie?

Technicznie - jest to bardzo proste, wystarczy:

- Założenie rachunku maklerskiego - w biurze maklerskim fizycznie lub online (wiele banków oferuje to w ramach serwisów bankowości elektronicznej) lub w przypadku funduszy, skorzystanie z pośrednictwa,
- Zasilenie środkami gotówkowymi rachunku i..
- Złożenie zlecenia.

...ale zanim rozpocznie się podejmowanie decyzji inwestycyjnych warto poznać możliwe strategie inwestowania, miejsca w których możemy zaczerpnąć informacje o oferowanych instrumentach a także poznać swoje preferencje.

Jak trudne jest inwestowanie? c.d.

„Jeżeli jesteś gotów poświęcić wszystko inne i badać całość historii i podłoże rynku oraz wszystkich głównych spółek tak uważnie, jak studenci medycyny studiują anatomię, jeżeli możesz zrobić to wszystko i na dodatek masz mocne nerwy wielkiego hazardzisty, szósty zmysł w rodzaju jasnowidztwa oraz odwagę lwa, masz cię szansy...”.

[Bernard Baruch - amerykański finansista, spekulant giełdowy, przewodniczący Rady Przemysłu Wojennego USA, doradca administracji prezydentów Wilsona, Hardinga, Hoovera, Roosevelta, Trumana i Winstona Churchilla, autor planu międzynarodowej kontroli energii atomowej oraz filantrop]

Skąd czerpać wiedzę o emitentach? - Analizy...

Informacje o emitentach znajdują się na wielu popularnych serwisach informacyjnych. Podstawowe dane znaleźć możemy na serwisie gpw.pl.

Bardziej zaawansowane analizy: analizę fundamentalną oraz analizę techniczną znajdziemy na serwisach informacyjnych.

Skąd czerpać wiedzę o emitentach? - Analiza fundamentalna

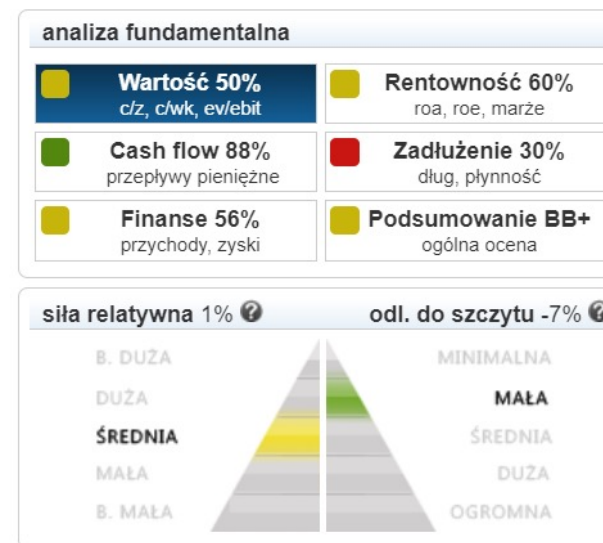

Opiera się na fundamentach, czyli podstawach i założeniu, że im lepsza jest kondycja finansowa emitenta, tym wyższa jest wartość akcji i tym bardziej jest ona atrakcyjna dla inwestora.

Oczywiście na kondycję emitenta ma wpływ wiele elementów, dlatego elementami tej analizy są:

- analiza makroekonomiczna,
- analiza sektorowa,
- analiza sytuacyjna spółki,
- analiza finansowa spółki,
- wycena akcji spółki.

Oczywiście informacje o wskaźnikach są tylko małym wycinkiem wiedzy, jaka uwzględnia analiza fundamentalna.

<https://www.fundamentalna.net/analiza/wartosci/PKO>

Skąd czerpać wiedzę o emitentach?

- Analiza techniczna

Dwa podstawowe założenia analizy technicznej są następujące:

1. Bieżąca cena już odzwierciedla wszystkie czynniki mogące wpływać na cenę, dlatego wystarczy analizować tylko ceny, zawierające skutki działania czynników, a nie ich przyczyny.
2. Na rynku występują pewne wzory zachowań (formacje), które można zidentyfikować i które powtarzają się w różnych okresach, wskazując kolejne możliwe zmiany wartości.

Formacja

1. **Gwiazda Doji Spadku** ⓘ
2. **Biała Marubozu** ⓘ
3. **Zasłona Ciemnej Chmury** ⓘ
4. **Gwiazda Doji Spadku** ⓘ
5. **Gwiazda Doji Wzrostu** ⓘ
6. **Młot** ⓘ

Skąd czerpać wiedzę o emitentach?

- Analiza techniczna c.d.

Podstawowa idea stosowania formacji technicznych wiąże się z pojęciem **trendu**, czyli pewną regularną tendencją, według której kształtują się ceny akcji na rynku.

Zasady podejmowania decyzji przez inwestora na podstawie trendów są dość naturalne:

- inwestor kupuje, jeśli jest trend wzrostowy,
- inwestor sprzedaje, jeśli jest trend spadkowy,
- inwestor czeka z podjęciem decyzji, jeśli jest trend boczny.

Akcje GPW • PKO Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA • Analiza techniczna

Analiza techniczna PKO (PKOBP) 58.96 +0.34 (+0.58%) 11:10

POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI SPÓŁKA AKCYJNA

GPW - Akcje - Notowania ciągłe

PROFIL **ANALIZA TECHNICZNA** ANALIZA FINANSOWA DYWIDENDY PROGNOZY **PREMIUM** WYCENA BR LAB **NOWY**

WYKRES **WSKAŹNIKI** SYGNAŁY FORMACJE RYZYKO TRENDY STOPA ZWROTU

Interwał: godzinny dzienne tygodniowy

[porównaj z innymi profilami >](#)

Biznesradar bez reklam? [Sprawdź BR Plus](#)

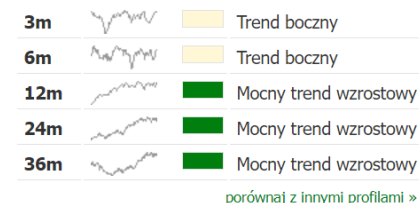
mocne kupuj
mocną wskaźnik

11:10

Wskaźniki: **kupuj**
Krzywe kroczące: **mocne kupuj**

WYKRES WSKAŹNIKI SYGNAŁY FORMACJE RYZYKO **TRENDY** STOPA ZWROTU

Biznesradar bez reklam? [Sprawdź BR P](#)

Skąd czerpać wiedzę? Opinie analityków rynkowych

Akcje PKO BP najlepszym wyborem w sektorze bankowym? Optymistyczna rekomendacja analityka

Choć przez większą część poprzednich trzech lat notowania akcji **PKO BP** radziły sobie słabiej od subindeksu WIG F, w ostatnich miesiącach ta passa zaczęła się odwracać. Zdaniem Michała Konarskiego z BI... anku nie powiedzieli jeszcze ostatniego słowa. Walory PKO BP należą do „tr... biura, które reprezentuje analityk.

– Jeśli
zauw
doc

... w świetnej formie –
... onólki z ceną

Kruk: akumuluj (podw...)

KRU.PW; KRU.WA | windykatrzy, Polska

Konsument wychodzi silny z pandemii

Pomimo znaczącego wzrostu kursu akcji podnosimy naszą rekomendację do akumuluj, a cenę docelową do 295,77 PLN na akcję. Kruk zaskoczył świetnymi wynikami w 1Q'21 oraz w 4Q'20. Wyniki pokazują, że potencjału wzrostu należy obecnie szukać w silnym konsumencie, a nie w portfelach

WIG...

... nku 2200 pkt

Spadkowy początek dnia... v. Czy byki wywieszą białą flagę?

<https://www.stockwatch.pl/wiadomosci/3-spolki-pod-lupa-analykow-pko-bp-elektrotim-i-playway,akcje,333699>

Czy trzeba decydować samodzielnie?

Jest kilka możliwych strategii zarządzania portfelem:

- Zarządzanie indywidualne (decyduję sam, niskie koszty, dużo czasu na analizy, ryzyko zależne od wiedzy i świadomości),
- Zarządzanie wspomagane (decyduję sam ale korzystam z usług doradczych i ponoszę ich koszty),
- Zarządzanie na zlecenie (powierzam decydowanie np. domowi maklerskiemu pokrywając koszty tego zarządzania),
- Zarządzanie zbiorowe (inwestuję w fundusze, koszt umiarkowany, nie wymagają dużej ilości czasu).

Strategie inwestowania

Co to jest strategia inwestowania?

Kluczowe dla podjęcia decyzji o strategii inwestowania jest ustalenie własnych preferencji (ale też umiejętności i wiedzy) w zakresie:

- **Celu inwestycji**, czyli powodu, dla którego rezygnujemy z bieżącej konsumpcji,
- **Oczekiwanych zysków** (ile chce zyskać..?),
- **Apetytu na ryzyko** jakie jesteśmy w stanie ponieść (jaką dopuszczam stratę?),
- **Oczekiwanej płynności** (jak szybko będę mógł spieniężyć zainwestowany kapitał?),
- **Wiedzy i samoświadomości** (Co wiem? Co umiem ocenić?).

Poznaj swój styl inwestowania wg apetytu na ryzyko

Wybór stylu inwestowania zależy głównie od oczekiwanej stopy zwrotu i poziomu akceptowalnego ryzyka.

- Inwestowanie konserwatywne (oczekuję niskiego ryzyka, akceptuję niższą stopę zwrotu; instrumenty: obligacje skarbu państwa, produkty z gwarancją zwrotu kapitału, bony skarbowe, certyfikaty inwestycyjne gwarantowanych funduszy inwestycyjnych)
- Inwestowanie zrównoważone (ryzyko i zwrot - średnie; instrumenty: akcje i obligacje solidnych emitentów),
- Inwestowanie agresywne (nie boję się dużego ryzyka ale w zamian oczekuję wysokiego zwrotu, mając świadomość, że możliwa jest znaczna, a nawet całkowita utrata wartości inwestycji), instrumenty: akcje dynamicznych spółek, produkty strukturyzowane bez ochrony kapitału, instrumenty pochodne.

Strategie inwestowania

Strategia „kup i trzymaj”

Inwestor stosujący strategię wybiera na rynku akcje, które według jego przewidywań mają szanse na wzrost w średnim lub długim terminie. Tak utworzony skład portfela nie ulega zmianie przez założony okres inwestycji.

Strategie inwestowania

Strategia Benjamina Grahama

Inwestor powinien skupić się na określeniu wartości wewnętrznej spółki, poprzez analizę fundamentalną, czyli uważnego zapoznania się z faktami, dzięki czemu uzyskuje się gwarancję bezpieczeństwa zainwestowanego kapitału oraz zadawalający zwrot z inwestycji.

Niekiedy ceny za akcje są zaniżone (bessa), a niekiedy zbyt wysokie (hossa) w stosunku do wartości spółki. Inwestor powinien dążyć do zakupu jej akcji w czasie, kiedy cena na giełdzie będzie niższa od wartości wewnętrznej, dzięki czemu gwarantuje sobie margines bezpieczeństwa inwestycji. Podczas pesymizmu na giełdzie (bessa) można kupić przecenione solidne walory i ewentualnie je sprzedać gdy będą przewartościowane.

Strategie inwestowania

Strategia oportunistyczna

Inwestor dąży do wykorzystywania nadarzających się okazji zawarcia korzystnej transakcji. Strategia ta wymaga ciągłego monitorowania rynku, bowiem najlepsze okazje inwestycyjne zdarzają się sporadycznie i zazwyczaj trwają krótko. Ta strategia może więc przynosić zyski w każdej sytuacji rynkowej.

Strategia behawioralna

Inwestor podejmuje decyzje inwestycyjne kierując się analizą psychologii rynku kapitałowego. Rozumiejąc reguły postępowania tłumu, przewiduje zachowania inwestorów giełdowych w różnych scenariuszach rynkowych.

Strategie inwestowania

Strategia uśredniania ceny nabycia

W tej strategii inwestor kupuje określoną liczbę akcji wybranej spółki, w ustalonych odstępach czasu. W efekcie cena nabycia pakietu akcji jest równa iloczynowi całkowitej liczby akcji i średniej ceny kupowanych akcji po jakiej akcje były kupowane.

W tej strategii niemożliwe jest zainwestowanie całego kapitału po najmniej korzystnej cenie.

Strategia stałej struktury kapitału

Inwestor dzieli kapitał na dwie części w określonej proporcji, najlepiej po połowie. Jedna część kapitału jest przeznaczona na zakup akcji, a druga na zakup bezpiecznych instrumentów finansowych, np. obligacji skarbowych. W zależności od sytuacji na rynku inwestor przebudowuje portfel, tak aby wartość posiadanych akcji była niezmienna.

Czy krach to dobry czas na inwestowanie?

Co można zrobić gdy nadchodzi krach?

- *(wersja dla niecierpliwych)* - sprzedać akcje i przenieść środki w bezpieczniejsze aktywa,
- *(wersja dla cierpliwych)* nie robić nic - przeczekać kryzys. Ma to sens jeśli inwestowaliśmy świadomi wartości a nie spekulacyjnie, czyli inwestujemy w aktywa, których wartość wewnętrzna jest wyższa niż rynkowa,
- *(wersja dla zaawansowanych)* zabezpieczenie portfela za pomocą kontraktów terminowych lub funduszy ETF,
- *(wersja dla spekulantów)* - kupować jak najwięcej, taniej już nie będzie.

Zawsze dobrze pomyśleć „na spokojnie” i bez emocji. Może to co zaczyna wyglądać jak kryzys jest tylko zdrową korektą, przeliczowanych uprzednio wartości?

Tytułem podsumowania - Porady dla rozważnych inwestorów

Porady dla początkujących (i rozważnych) inwestorów...

- Warto inwestować tylko tyle ile można stracić bez wpływu na bieżące życie. Nie inwestować pieniędzy, które są lub będą wkrótce potrzebne.
- Warto zaczynać od małych kwot inwestycji, a nigdy nie inwestować całości posiadanych aktywów (nie należy mylić oszczędzania z inwestowaniem).
- Warto stale kształcić się aby móc samodzielnie ocenić ryzyko gospodarcze.
- Warto poznać siebie, a zwłaszcza swój apetyt na ryzyko i oczekiwania zysku i na tej podstawie wybrać odpowiadającą sobie strategię inwestowania.

Porady dla początkujących (i rozważnych) inwestorów...

- Warto śledzić na bieżąco rynek z wykorzystaniem różnorodnych, wiarygodnych źródeł informacji,
- Należy być gotowym (mentalnie i finansowo) poczekać dłużej niż pierwotnie się planowało albo zamknąć pozycję wcześniej.
- Należy dywersyfikować portfel (różne instrumenty, różna perspektywa inwestycji, różne ryzyko).
- Należy ograniczyć emocje i nie ulegać zachowaniom „stadnym”.
- Pamiętać o opodatkowaniu zysków 😊.

Podatki od zysków z giełdy

Zyski z inwestycji w Polsce podlegają opodatkowaniu.

Od dochodów uzyskanych w wyniku zbycia papierów wartościowych lub instrumentów finansowych należy zapłacić 19% podatek.

Wyjątkiem od opodatkowania są inwestycje w IKE i IKZE.

Rozliczenia podatku dokonuje się raz w roku, przy składaniu zeznań podatkowych (czyli do 30 kwietnia) na podstawie uzyskanego z domu maklerskiego druku PIT-8C.

Opodatkowaniu podlegają również dywidendy wypłacane przez spółki. W tym jednak wypadku podatek (19%) pobierany jest automatycznie i inwestor nie musi podawać go w corocznym rozliczeniu.

Dziękuję za uwagę
i powodzenia!